

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŐPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettön, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre 10 ft.
 Félévre 5 ft.
 Negyedévre 2 ft 50 kr.
 Egy hónapra 1 ft.
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatásban **Kutasi Imre nyomdájában**, axtán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos posztó 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Helyi hirdetések minden hirdetés után 30 kr. Nyilvántartási költségek minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vételező fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadói irodákban. — A hirdetési s hirdetésnyelvi pénzek a kiadóhivatásban, a lap szellemi részébe tartozó költségek a szerkesztői irodában. — A hirdetés, Szabó Lajos ház. 1712. sz. alatt eszmérendő.

Debreczen, febr. 5.

(+) A békeprelimináriák és ezekkel egyúttal a fegyverszüneti feltételek is csütörtök óta jogervényre emelkedtek. A békeokmányt orosz részről a szultán békebiztosai Drinápolyban írták alá.

A békeokmány egész terjedelmében nem, — csak egyes részleteiben került a nyilvánosság elé.

A törökök kiűrték az összes dunai várakat és Armenia fővárosát Erzerumot is.

Az oroszok viszont nem emelnek kezét sem Konstantinápoly, sem Gallipoli ellen; hanem a szultán — hir szerint megengedi, hogy az orosz seregek egy része, tengeren leendő elszállítás végett a török birodalom fővárosán átvonulhasson.

Közvetlenül a fegyverszünet megkötése előtt még egyszer moosolygott a hadiszerencse a török fegyverekre; — Európában Pristina mellett az előrenyomuló seregek verettek vissza, érzékeny veszteségeket szenvedvén, — Ázsiában pedig a Batum elleni orosz támadásokkat utasították vissza az e várost védő török csapatok.

A czár és szultán üdvözlő táviratokat váltottak egymással és szerencsét kívántak egymásnak a béke létrejövélére, a mely kívánat ösztönzőleg az azonban — ugy hiszik — egyikük sem árníthatja magát!

Mert nem addig van ám! A drinápolyi békeokmány sok oly nyilvános és titkos békepontot tartalmaz, mely a párisi szerződést köztört nagy hatalmak érdekeibe ütöközik.

A párisi szerződést Oroszország egyoldalul nem másíthatja meg, és annak kötelezettségei alól büntetlenül ki nem bujhat!

Az Al-Duna semlegesítése, a délszláv tartományok ügyeinek rendezése, Oroszország csereüzeme a moldvai Bessarabiát illetőleg, Románia orosz terv szerinti kárpótoltatása Bulgáriában Szerbia, Montenegró területnyagbórdást célzó vágyai, a Dardanelláknak az orosz hadilobogó előtti megnyitása, Oroszország által a hadiszerencse végleges lefizetése időpontjáig követelt garanciák — mind oly dolgok, melyek európai megvitátás nagyfontosságú tárgyait képezik és hogy Oroszország fönnen hangzó kitejlesztését, használjuk — legalább is Európa appreciatórája szorulnak.

Vagyis más szóval: egy európai congressus megkötése — a milyen megtartásának szükségességét már régóta hangoztattuk, végre égető szükségé vált! A politikai helyzet rendkívül komoly jellegű öltött.

Oroszországnak nagyon sok félteni valója van ezen congressustól, a mely nem egy illuzióját fogja lerontani!

Oroszország ösztönösen érzi ezt és azért a czár el is rendelté 44 új zászlóaljnak alakítását, a melyek segítségével 4 új tartalék-hadosztály szervezethetessék.

Románian keresztül még most is nagy mennyiségű segédcsapatok, még orosz tengerész katonák is vonulnak a

Balkán félszigetre; Oroszország tehát újra fegyverkezék!

A congressus helyéül Bécset emlegetik.

Ezen congressuson nem egy oly kérdést fognak tárgyalni, melyet az ausztriai-magyar birodalom a saját vitalis érdekei közé számít; így tehát elérkezett ideje annak, hogy a monarchia tisztelet parancsoló hatalma egész tekintélyével lépjen föl az ugynevezett panszlav tulkapások ellenében!

Bizunk Andrássy gróf diplomatiái bogföldöladási ügyességében — és azt hisszük, hogy ezuttal sem leend szádszükség a gordiusi csomónak Nagy Sándor által alkalmazott módját használnia!

— A mozgósítás előjelei a monarchiában. A honvédelmi miniszterium a múlt hó 20-án elhatározta mozgósítás esetére a honvédséghez önkénytel belépő polgári orvosok állásának rendezését. Orvos sebésztudorok ezredorvosi és főorvosi rangfokozattal és illetményvel vétetnek föl a belépéskor kifizendő 300 forint gratiálval, sebész-mesternek és okleveles sebésznek, pedig segédorvosi rangfokozattal és illetményvel, s a belépéskor 100 forint gratiálval vétetnek föl, — mindezek hadmezei szolgálatot teljesítenek. Vétetnek föl polgári orvosok helyőrségi szolgálatra is. És pedig csak orvos és sebésztudorok — 8 ft és 5 ft napdíjjal. Utóbbiak polgári állásukban megmaradnak. Esetleges utazás alkalmával részükre a főorvosi utazási és szállás illetményi biztosítottak. Az illetők felhívásra a hatósági orvosok megkerestettek és pedig azon kijelentéssel, hogy a jelentkezők az ügy sürgősége miatt e hó 25-ig muhatlanul írásban nyilatkozzanak.

— Az osztrák minisztervárságra vonatkozólag jelentik Bécshől, hogy az uralkodó elnökléte alatt tegnapelőtt osztrák minisztertanács tartott, melyben határozata ment, hogy a kormány továbbra is megmaradjon helyben. Az uralkodó értekezvén a parlament körökkel, azon meggyőződésre jutott, hogy az lesz a legjobb megoldása. Viszont a parlament körökben is azt hiszik, hogy akadni fog többség, mely a kavé 24 frtos vámját megszüntetve, ha a petroleum ványa 3 frtba állapítatik meg.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése február 4-én. A képviselőház tegnap ülésen gr. Dessewly Aurél szót először a tárgyalás alatt levő váumügyi javaslatához. Mint Sennyei párti, természetesen hogy ellenetve a javaslatot.

Utána Bittó István emelt szót, elfogadván a javaslatokat, de megszüavartát azon módosítványához kötvén, hogy a vámszövetség át és mulva felmondható legyen. Beszédének fortartalma különben a fogyasztási adók közösegének hejessége mellett érvelés volt.

Az ülés ezutáni foyamában Széll pénzügyminiszter mondott hosszabb, hatóság, nagy figyelemmel hallgatott s több helyütt zájtos természetnyilatvásokkal fogadtott szónoklatot a kiegyezés mellett. Legnagyobb volt a beszédhatása ott, a hol Lónyay czafolatával foglalkozva arra utal, hogy Lónyay oly igényeket ápol a mostani törvényekkel ellen, melyeket a nemzetnek pihent erejével rendelkezés s hasonlíthatlanul kedvezőbb politikai konstellációhoz közt levő 1867-iki törvénykezés sem volt képes fogantatítani. Beszédét Franklin mondására való utalással végé, melyszertint ha valaki a nemzetnek munka és takarékoság nélkül vagyont ígér, mérget nyujt nekik. Hosszú taps, éjenzés és szerencse kívánatok kísérték a többség részéről e minden tekintetben sikerült szónoklatot.

Széll Kálmán után Irányi Dániel szót; szokása szerint melegen és mérséklettel a szélsőbéli álláspont mellett.

csillagokkal s e pompás tünényem ugyanakkor csaknem 1 millió négyzetmérföldnyi területen látható volt. 1823. Nov. 13. reggelén ugyanígy egyszerű csillaghullás volt látható, 1832-ben ugyanazon éven nem különben. Az erre követekezett év Novemberének 12 és 13-ika közti éjjel még ezeknél is fényesebb csillaghullás látszott, körülbelül 100,000 négyzetmérföldnyi területen.

Majd augusztusban is ugyanígy évenként megújuló, a rendesnél nagyobb fényesebb csillaghullás figyeltek meg.

S az ily periodikus hulló csillagrajokból lefutó meteorok az által is kívánatos a többi közül, hogy nem szeldelik át szabálytalanul keresztben-kasul az eget, hanem oly pályákat írnak le, melyek visszafelé megnyujtván, mind egy pontban futnak össze, az u. n. kis ugaráspontban. S ez szerfelté foutsok. Tudjuk, hogy ha hosszú, párhuzamos fasorokk nekünk végig, azokat egy pontban látjuk összefolyani. Alkalmaztuk ezt a hulló csillagokra. A kisugárzás azt, hogy az egymásmellett haladó meteorok utja összefolyani látszik. Ezerem meg ezeken egymás mellett, párhuzamos utakon járnak olyan pályán, mely egy pontban keresztül metszi a föld utját, s a föld, mikor e ponton találkozik a meteor

Hírlapstatisztikánk.

Iá. Szinnyei József ez évben is közli a Vasárnapi Ujságban a magyar nyelven megjelent hírlapok statisztikáját. Eredménye az, hogy míg 1877. elején 268 hírlap és folyóirat jelent meg, az év kezdetén azok száma már 281-re ment. Ezen utóbbi számból volt politikai napilap 19, politikai hetilap 24, vegyes tartalomú képes lap 2, egyházi és iskolai lap 22 szépirodalmi és vegyes tartalomú lap 12, humorisztikus lap 8, szaklap 57, vidéki vegyes tartalomú lap 63, hirdetési lap 6, folyóirat 60, vegyes melléklet 8. A 281 lap közül Budapestben jelent meg 140, Debreczenben 8 és Kolozsvárt 10, Nagyváradon 6, Temesvárt 5, a többi helyeken kevesebb. A vidéken (71 helyen) megjelent lapok száma 141. Az első magyar lap 1780-ban jelent meg, 1848-ban már 86 volt számuk, később fogyott, míg 1861-ben 52 lett, s azóta mondhatjuk, rohamosan szaporodott; a magyar nyelvű hírlapokon s folyóiratokon kívül megjelenik hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 96, (1877 elején 85); szláv nyelveken 52, (1877-ben 42); héber nyelven 1, (1877-ben 1); — (1877-ben francia nyelven 1); összesen 168, (1874-ben 146.) Ez idő szerint tehát a magyar korona területén megjelenik 449 hírlap és folyóirat.

Angolország sportja.

Az összes angol gyepekben a múlt évben 1639 verseny tartott, melyben 2057 fő futott. A versenydíjak összege mintegy 2 1/2 millió forintra, a tétek és bánatok összege pedig mintegy 1 1/2 millió forintra rugott, s így az összes versenyeredmény 4 millió forint volt. A távolugósok fokozata is igen érdekes. 800 méter távolugós 257 futam, 800 és 1600 méter között 837 futam, 1600 méter, vagyis egy angol mérföld távolugósra 245 futam, 1600 és 3200 méter között 200 futam, 3200 és 400 méter között 73 futam, ennél hosszabb távolugósra pedig összesen csak 13 futam tartott. — Németszágon ugyancsak 1877-ben 95 verseny napon 447 különböző verseny tartott, s összesen 1900 fő került startra. A versenyeredmények összege 1 millió marka, vagyis körülbelül 600,000 forintra rugott, mely összegből mintegy 400,000 forint esik a dijakra és 200,000 a tételekre és bánatokra.

Fővárosi hírek.

— **Báro Wenckheim Bela** miniszter tegnap reggel Budapestre érkezett. — **Az írók és művészek bálja** ma este tartatik meg a vidgató termében. — **Rakosy Fánit** a népszínház egyik kedvelt tagját, szombaton vezette öltárhoz Herman Bela városi tisztviselő. — **Az első budapesti** szegény gyermekért egy hét napot tartott közgyűlésén, az egyet elnököve báro Liptay Béláné, alenélkévé báro Edelsheim Gyuláné lettek megválasztva. — **Károlyi Georgina** grófné, gróf Károlyi Gyula fiait szép neje még mindig aggasztóan beteg. — **Korányi Frigyes** naponként kikocsizik Főthra ápolása végett.

Az iparos ifjak egyletének bálja.

(Február 2.)
 — Ha van jogosultság a mulatságnak a világon, ugy ennek a mulatságnak szent joga volt helyet foglalni az idei farsang legkedélyesebb, legsikeresebb mulatságai között. Hiszen azok az ifjak szereztek magoknak és a közösegnek egy felségs jelet, kik a szó teljes értelmében országuknak verekedéket keresik meg a mindennapi kenyeret, s kik bizonyára éppen a farsangot munka után igazán megérdemlik, hogy rájuk olykor-olykor egy-egy szép ünneppap derüljön.

És valóban ünneppap is volt rájuk nézve a nemes törekvésű egylet által rendezett ideai táncmulatság, mert ott láthatta a debreczeni iparos ifjuság, hogy az ő buzgó, nemes törekvéseit iránt, mennyi érdeklődéssel, mennyi tisztelettel viseltetik Debreczen város közö-

sege, — mely oly szép számban jelent meg, emelni e bálnak díszét, hogy méltán nevezhetjük e táncmulatságot a jelen idény egyik legsikerültebbikének.

Pedig ez igen, de igen egyszerű igényű bál volt. Nem volt még lady patronesse sem, sem a szeptekre nem lett volna itt jó világ; szinte jól esett látnunk a helybelszépirodalmi heti lap t. szerkesztőjének arcán a visszatérő meglepődést a felett, hogy az általa a ruhák egyszerűsége tekintetében osztott jó tanácsok az e mulatságban meglepőtelkéül termékeny talajt nyertek.

Hanem a mi hiányzott a fényes toillettekben, az bőven, sőt duszagadagon helyre volt itt pótolva a viruló, úde arczokban, teljes pompájukban, és fejlődésükben pompázó szépségekben. Annyi bájos, annyi kedves arcot, annyi természetes kellemet és bájt ritkán lehet látni egy füzében, mint a mennyit az itt meglepeten helyközszoru egyesített. Nevekk nem szolgáltak, mert azt egy oly bálna hol két nem valami nagy teremben 120—130 pár áldozik egyszerre Terpsychorának, csaknem teljesen lehetetlen lenne összeadni. A ruhák közt a rózsaszín és a kék voltak túlyomó számban képviselve.

Már említettük, hogy az iparos ifjak bálnájának választott és előre felkért bálnyja nem volt és lám, még sem volt e bál anyá nélkül, még pedig egy igen kellemes, szeretetreméltó modorra, ugy mint szépsége által egyaránt hódította arra nélkül, kit az egész bál közönsége, nők és férfiak, idősök és fiatalok szives készsággal ismertek e bál hivatott edes anyjának.

E kedves, e szép bálnyja Stieber János s urnak, az egylet igen tisztelt elnökének kedves neje volt, kit a bál közönsége csakugyan a mulatság központjává tett, s ki sok szeretetreméltósággal és kellemes nyájassággal felelt meg a közérzlemből ráruházott tisztelgésnek, s mint mindenben, ugy a táncban is a legjobbj példával ment elő.

Ha a női névsort nem közölhetjük mi sem természetesen, hogy adósknak kell maradnunk a férfiak névsorával is. Hanem azért lehetnek ki nem emelünk a jelen voltak közül Debreczen város lelkes polgármesterét — Simonffy Imre urat, ki az iparos osztály s az iparos ifjak iránti érdeklődésének kiváló jelet adta akkor, a midon körünkben már este 10 órakor megjelent s oly kitünően találta magát, hogy csak reggeli 2 óra tájban vett búcsút a mulatságtól.

Polgármester ur tiszteletére, — és meg hogy az új karnagy vezetése alatt előhaladást bemutassa, az egylet dalára a szünet alatt néhány kitünő magyar dal énekel s az előadás szép összhangja, correctsége viharos tapost nyertek, mit meg is érdemeltek. — E tápból az orszárlásr mindenesetre Mácsay Sándor urat, az egylet jelenlegi karnagyát illeti, ki alig egy hó előtt szervezte újra az ifjuság dalárdáját, — s a felmutatott eredményből telve, hosszasan gyakorlat után az egylet dalára e terem működése sok és megérdemelt sikerre számíthat.

A Bika termei szük voltáról talán nem is kell írunk, ismeri már azt mindenki, s minden ott tartott mulatság alkalmával erősen nyilvánul az óhajlás, — bár ha a tervezett új szálloda és táncsterem a jelen év folyamán elkészülne s így ettől a nagy szorongástól és kényelmetlenségtől valahára a mulatni szerető közönség meg lenne kímélve. Hanem azok a szük termek mégis ugy néztek ki, mint egy földi paradicsom. Gyönyörűen s a mellett szellemesen voltak díszítve. A tetőn remek virágfüzerek mellett nemzeti lobogók közt, eszmés feliratok, melyek a munka és ipar diadalára, jogosultságára s nemesítő voltára vonatkoztak, voltak olvashatók. A díszítést — a mint tudjuk — Auszterweil kárpította el végéte.

Lehetlen itt meg nem emlékeznünk a derek bábitárságról, melynek buzgó elnöke Möriz Bertalan, jegyzője Juhász József, pénztárnoka Kreutz Marton, tagjai pedig Szuhly Vince, Hegedüs Sándor, Debreczeni József voltak. Az ő fáradságtalan buzgalom, körültekintés s finom tapintatuk eredményezte azon szép sikert, a melyet az e ideai mulatság

való viszonya számokban kifejezhető. Felvéve továbbá hogy ugy a gáznál mint a hulló csillagnál a kifejező ily egyenlő viszonyban van mint az előidézett hó, könnyen kiszámítható a meteor elégsége által előidézett azon hőményység, mely a hótan törvényei szerint megjel a mozgó meteor elevenerejének. Ha már most ismeretes a meteor sebessége, abból következtetést lehet vonni tömegének nagyságára.

Ez uton Herschel meg is határozta az 1863. Aug. 9 és 10-én látott egynehány hulló csillag sulyát. Ugy találta, hogy a legfényesebb, a melyik oly fényes volt mint a hajnal csillag, majdnem 2 kilogrammot nyomott, — a melyik a legtragyogóbb álló csillaggal a Si-riussal volt egyenlő fényű, az már alig nyomott többet 1/3 kilogramnál. Az általa megmért meteorok aprajra, már csak 6 gramm sulyu volt, 167-et kellett volna összeszedni belőle, hogy egy kilogrammyi kitehék. Pedig a legtöbb hulló csillag jóval kisebb ennél a 6 grammosknál, s is alig tesz némelyikéből egy grammot.

Azt is meg lehet határozni, mily távolugában követik e meteor darabok pályájukon egymást. Mert mialatt földünk a meteor áram-

felmutatott. Fogadják az egylet nevében elismerésünket sikerdus működésükért.

Mit írjunk még? Talán be is fejezhetjük tudósításunkat azzal, hogy az egylet két derek elnöke Stieber János és Kisszel István urak is minden lehető elkövettek arra nézve, hogy e mulatságban mindenki feltalálhassa a legkellemesebb szórakozást, és csakugyan fel is találta, mert a jó kedv elejétől végig mindig emelkedőben volt, táncolt mindenki egyaránt, petrezselymet nem áruit senki s e kedves báljé bizonyly sokáig emlékekben fog élni azoknak, a kik abban részt vettek.

Hogy a Fehér Herman könyhája és pinzette mindenkit kielégített, azt mondanunk is felesleges, hiszen e tekintetben az ő jó hangzásu nevét nem csak Debreczenben hanem messze vidéken jól ismerik.

A bál anyagi eredményéről a kimutatás most levén kezeink között, annak közéletét egyik közelebbi lapunkra tartjuk fen-

Fekete frakk.

A hajtvadászat.

(Folytatás.)

A mint a rendező végig állította vadászvonalát, akkor elnyargal a hajtvó vonalára, — mert az a vadászokéval átellenben van, ha a lapot tekintjük ott hol annak a czime, a tejeje van egymással szemben a két bator, akorra már a hajtvók is felállottak a vonalon, mit egy kurt szóval jeleznek. A kurt szó a hajtvóvonalat egy pillanat alatt mozgásba hozza, a vadász vonalat pedig leszegezi; minden vadász megáll helyén. Egyik helyen kezdődik a hajtsza, gyorsan mennek előre, botokkal verik a bokrokat; van lárnak, ki a bálás, a kelepcezők pergesése; a másik helyen pedig bekövetkezik az élvezetes, izgató pillanatok ideje. Előre irányult sremek és puskacsövek. Illyenkor még a pipa is kiálszik; a bokor mellől lapulva mozczanás nélkül áll a vadász helyén. Vár felajzott nyílra a gyors vadás. Már halatszák távolból a kiabálás, prr prr... pereg a kelepcező, ahol a nyul! Viszongás, közelednek a hajtvók, de még egy lövés sem hangzott; ha ez soká így tart, akkor a vadász morgogja magában, hogy ebben a hajtvásban nem esik róka, mert az megszüröl me érzi a száfrány-illatot és a zaj kezdetén már löni kielt. — Sebesen tör előre a bokrok között kerülgetve számuldál, feltartott orral s a mint a vadászok vonalához közeledik, meghökkenve lelapul, onnan leskelődik nagy bizszul és óvatossággal; kifelélel az egyes állásokat s indszelget modra kimeri két vadász állásának közepét. Ott csuszik elő, mint ha csak a szinórán húznák; a legkisebb térfogatra lapítja magát, igen sokszor sikerül is neki elosonni. De a balek fülesnek nincs annyi vagott dőhányja, a nyul a hajtvók elől felugrik, eszeveszetten szalad előre hátra egy darabig, aztán két lábra áll és komikus pótválással minden felé, buvóhelyet keres, bokrok alatt meglapul s csak akkor fut ismét előre, ha jönnek a hajtvók, de itt nincs meutség. Megint felkél, egyenesen a vadászokhoz tart, — ekkor kezdődik a háború, a puskaropogás, egész szorteket kiáll némelyik nyul, hosszaba szalad a vadász vonal előtt s vagy elesik, vagy kitörő kettő között eszebbe menekül. Az utolsó néhány percz legizgalmasabb, a hajtvók zaja már egészen közel jött, alig száz lépésnyire vannak a vadászoktól, de azért erdős helyen nem látszanak, a nyulak kis térre vannak szorítva; ohez pokoli szenvedélyt kell, kegyetlen vadász hajlam; a kétségbeesett állatnak meredt szemmel futkosnak összevissza, kinnkban még a fák odvaiba is bebujnak, illyenkor valóságos ágyúzást visznek véghez a vadászok, míg egyszerre csend lesz, a hajtvók egészen odárnék és felszedik az esett vadat. Ekkor van a „hallali” a fülcspékés; itt ez a „vitorla” minden vadász elcsipi felét az általa elejtett nyulnak s azt kalapja mellé tűzi úgy, hogy kérdezni sem kell, messziről látni ki hányat lött. Van utána nagy beszéd, csoportosulás, vitakozás; a ki nem lött, annak kifogása van elég; a sőt nem jó, ördög vigye el a fehér löport, más puskája van nála, nem

laton át halad, annyi meteorok kell lesni a földre, a mennyi foglaltatik abban a hengerben, melynek átmérője akkora mint a földé, hosszú pedig a meteor áram egyik oldalától a másikig ér. Az 1866—69 évi négy novemberi csillag hullás átlagát véve bátran feltehetjük, hogy földünk között átsuhanabban perczenként legalább egy meteorral találkozott, miből számítva arra jövünk, hogy egyik meteor a másiktól átlag 1000 mérföldnyi távolug választja el.

Összevetve már most ezeket azzal, miket az üstökösökről mondtunk, nem lesz egészen valóságtól Zöllner állítása, hogy az üstökösök eceptfolyós meteor anyagból állanak. Arrival valószínűbb pedig ez, mert ez elméletből az üstökösök mutatkoz minden támevény megfejthető.

Hozzuk fel még bizonyítékot, hogy idáig 4 üstökösöt találtak, melyekről teljes bizonyossággal állítható, hogy utjok összeesnek egy egy meteor rajával. Kétkeljedünk-e még?

(Vége köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczaja.

Üstökösök és hullócsillagok.

Irta: Bekéssy Gyula.

Felolvastatott december 14-én 1877.

(Folytatás.)

De hát mi közük e komoly fejtegetéseknek az üstökösökhöz s ahoz már általunk rég nem is érintett kérdéshez, hogy mi törtémeik, ha földünk egy üstökösrel összeütköznék.

Még egy parányi türelmet kérek, mindjárt rájövünk. Csak még előbb azt kell megemlítenünk, hogy az ily naponként mutatkozó, a csillagászok által szórványosoknak nevezett csillaghullások mellett, olyan rendszereseket is fedeznek fel, melyek az év bizonyos meghatározott napjain ismétlődnek s rendkívüli bőségük által válnak ki. Humboldt 1799 nov. 12-én Cumanában oly csillaghullást látott, hogy az ég csaknem teljesen borítva volt tűzgyölyök és hulló

ETRICH TESTVEREK,
 több gyárak tulajdonosi
Csehszlovákia
 Ertekezhetem felele csoport-
 cza 361. szám alatt lakó ügyvéd Nagy
 Ferencznel.
 en. 1878.

tudja a járását, ő rá nem jött egy nyul sem, nem is látott, mind a szomszédjára ment. Az pedig megesküszik a herkö-páterre, hogy ő nem látta, hanem amaz hibázta el, ő előtte nem is volt hajtó, rozsl volt rendezve stb... ezek mind gyenge és szokásos vadász kifogások.

(Folyt. köv.)

Irodalom, művészet.

A magyar irodalom és nyelv rövid története Imre Sándor kolozsvári egyetemi tanártól negyedik kiadásban jelent meg ifj. Csáthy Károlynál. Ára 2 ft.

A sárga csikó Csepregy népszim-
művének tiz közkedveltségű dala Táborcsy és Parachud énekhangra zongora kísérettel alkalmazva Erkel Edektől. Ára 2 ft.

A budapesti nemzeti színházban a nemsokára színrerülő „Cinq-Mars” czimzerepét Perotti magyarul fogja énekelni. Az első előadásán a darab szerzője Gounod is megfog jelenni.

Napi hírek.

Felhívás. A kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló 1877. XXII. t. czikk a jelen évi mártius hó 1-ső napjával életbe lépven, s azzal együtt a városi „békés”, illetve községi bíróságnak is működését megkezdte kezdeni; óhajtaná a városi hatóság e két bírói tisztséget az idézett törvény 3. §-a értelmében egyesítve egy — minden tekintetben alkalmas s ugy a közbizalomnak, mint a real néző bírói teendőknél megfelelő egyénre ruházni, illetőleg ruháztatni; annál fogva felhívom mindazokat, kik az említett béke s községi bírósággyakorlásra magokban kedvet éreznek, s arra a törvényben előírt képességgel bírnak, hogy f. é. február hó 10. napjáig polgármester úrnál képességi bizonyítványaik felmutatása mellett jelentkezzenek. — Kelt Debreczenben 1878. február hó 4-én. A városi tanács.

A növegyeleti közvacsora — mely a múlt évben a farsangnak egyik legsikerültebb mulatsága volt, még ma is emlékeztetőben élő városunk intelligens közönségének. A növegyelet az idén is gondoskodik, hogy Debreczen város művelt közönsége számára a múlt évhez ha-

sználó kedélyes estét szerezzen; e célból márczius hó 1-én a színházban közvacsorát fog rendezni, melyen jelműbe öltözött hölgyek fognak felszolgálni. — Lesz szerencsekosár is, melyből 10 kért háromszor lehet húzni. Nem akarjuk ezáltal a nemes czélul mulatságnak programját adni, csak annyit említnünk meg, hogy az érdeklődés a közvacsora iránt, társadalmi körünkben már is általános s a közreműködésre városunk szépe közül eddigleg is igen nagy számmal ajánlkozott. Pályólok már most is vannak előjegyzve, ezek iránt azonban, a növegyelet elnökségénél meg felhívást intézhetünk. E mulatság a múlt évben, mint tudjuk, több mint két ezer forint jövedelmezett a szegények, szűkölködők és árva javára s reméljük, hogy Debreczen város nemcsak keblü közönsége ez idén sem lesz közönyös a növegyeletnek e szép czélul vácsozása iránt s tömeges megjelenésével egykezni fog saját magának is kedélyes időtöltést szerezve, az emberi könyörületességre szorult szerencsétlenek sorsán töle telhetőleg segíteni.

Köszönet nyilvánítás. A „debreczeni kereskedő ifjak önképző egyete” által tartott táncvizsgálat alkalmával felállítottak: Sestina Lajosné onagsága 8 drb. aranyat, Bulster Agoston ur 2 ft., Berger Henrik ur 6 ft., Becher Manó ur 3 ft., ad. Benedek Sándor ur 2 ft., Csáthy Károly ur 4 ft., ifj. Fodor József ur 1 ft., Gerebly Fülöp ur 5 ft., Hirsch E. H. ur Bécstől 5 ft., Hollander Gyula ur 3 ft., Illéssy György ur 2 ft., ifj. Kardos László 1 drb. arany, Katz József ur 1 ft., Kaszanyitzky Endre ur 3 ft., Klíno Aurél ur 1 ft., Kerekes Géza ur 2 ft., ifj. Koszorus Ferenc ur 1 ft., L. P. 2 ft., Mayer Emil ur 2 ft., Miskolczy István ur 3 ft., N. N. 1 drb. arany, Szepessy Antal ur 5 ft., Szabó Lajos ur 5 ft., Szentpetyer János ur 5 ft., Szép József ur 2 ft., Schenk Sámuel ur 1 ft., Steinfeld Antal ur 5 ft., Szabó Kálmán ur 3 ft., Szvoboda József ur 3 ft., Tóth Kálmán ur 1 ft., Várady Imréné urnő 1 ft., Weinberger Lajos ur 4 ft., — mely szíves adományokért fogadják az egyelet nevében nyilvánított köszönetemet. Schvarecz Gyula pénztárnok.

Athelyezés. A Pécsre athelyezett h. huszár alezredes Bulovovszky Károly helyébe Debreczenbe a honvédszolgálat parancsnokává dróf Csáky Kálmán honvédszázados orngy nevezteték ki.

Polgárok figyelmébe. Debreczen város gazdasági bizottsága a jövő esztendőben, pénteken és szombaton délután öt óráig tartani a városi hatóság által megrendelt Debreczen város birtokosait illetőleg fontos ügyek kerülnek. Szövegére kerül nevezetesen a legteljesi rendszabályok ügye s akkor fog megbeszélteni és elhatározni az is hogy a tiszai armentestől pénzár megapályásához szükséges 2000 hold föld, a közlegelőket me-

lyik részéből szakkittassák ki. A városi hatóság mint tudjuk, intézkedett arról hogy ez ülésekben nem csupán a gazdasági bizottság tagjai, hanem Debreczen városnak az ügy iránt érdeklődést viselő polgárai is részt vehessenek, a miért mi is jónak látjuk az ülésekre felhívni a közönség figyelmét.

Felhívás. A kereskedő ifjak önképző egyete által folyó hó 1-én megtartott bálés-télyen egy csalán-vászon női zsebkendő, melyen A betű van hímelve — elveszett. Tisztelettel kérjük a megtalálót, hogy ezen említett kedves emlékü tárgyat bábiz. elnök Rochlitz Arthur urnak, vagy bármely bábiz. tagnak átadatni sziveskedjék. A rendezőség.

Eljegyzés. Dr. Stern Jakab margitai orvos — mint értesülünk — a napokban jegyezte el H. Bözörmény virágai egyikét Moskovics Paula urhölgyet.

Bűnügyi tárgyalás tartatott ma a debreczeni kir. törvényszéknel a debr. ipartársulati-bank volt igazgatójának Hollósy L. nak bűnügyében. Az ítélet lapunk bezártaok még nem volt kimondva. A tárgyalás lefolyásáról holnap tudósítani fogunk.

A „Debreczen-nagyváradai értesítő” múlt vasárnapi számában a következő napiról olvasható: „Az új lovasúteret szükséges épületek elkészítésére az első lépések már megtették. Az épületek — Gál József helybeli építész által benyújtott s még módosulást szenvedendő terv szerint fognak elkészíteni.” Ez újdonságra vonatkozólag az a megjegyzésünk van, hogy a kérdéses ügyben illetékes helyen még semminemü végleges megállapodás nem történt; tervezetek nyújtattak ugyan be, de még nincs elhatározva, hogy melyik lesz elfogadva. Lapunk szerkesztősege e társulat hivatalos közveivel a legkövetlenebb érintkezésben állván, minden ez ügyet érintő mozzanatról annak idején első kézből hítele-sen fogja értesíteni a n. é. érdeklődő közönséget.

Kutasi Imre kiadásában Debreczenben épen most jelent meg egy jeles munka Dr. Kócs Gábertől „Általános Áruismer” czimmel. A csinosan kiállított s a legújabb hazai s külföldi kútfók nyomán készült művet annyal inkább ajánljuk a kereskedő iparosok és gazdák figyelmébe mivel ilyenmü munka jeli terjedelmében mint ez még eddig nem jelent meg magyar nyelven. Ára a 25 ívből álló s két nyomtatott ábrával ellátott munkának 2 forint 50 kr.

Születések és halálozások Debreczenben. Városunkban az 1878-ik év jan. 27-től február 2-ikáig született 28 fiú 21 lány és 43 49 gyermek; meghalt 27 fiú, 16 nő, együtt 43 égyen. Születések évi százaléka 1000 lakos után 55.1, a haláleseteké 48.5. A halálesetek között a ronesoló toroklob kilenc esetben fordult elő.

Ajanlkozás. Egy több nyelven beszélő egyén a magyar, német és francia nyelvekből, hajlandó lenne itt helyben egy gyermeknek mint felnőttek számára, igen kedvező feltételek mellett, magánórákat adni. Bővebb értesítést szerkesztőségünk ad.

A honvéd hadapródok és őrmesterek bálja, mely a jövő szombaton tartatik meg a „Bika” nagy termében, egy látszik, egyike leendő sikerültebb mulatságainknak. A rendezőség ugyancsak buzgólkodik, hogy a megjelenését nagy számmal megígért városi közönségnek igényeit minden tekintetben kielégíthesse.

Nyilvános köszönet. A debreczeni iparos ifjak egylet-könyvtára javára Karsa Sándor ur — 1 darab értékes könyvet ajánlódokozott. Becses adományaért fogadjuk hálás köszönetemet az egylet nevében. Debreczen, február 4. Zavilla Gyula, könyvtárnok.

Postáügy. A helybeli postahivatalnál Január hó 28-án lett egy „Katz Sándornak Budapestre intézett 10 ft értékű 6 kl. 700 gramm súlyu” küldemény Károly Gergely által feladva; miután a küldeményt elfogadni nem akarja, nevezett feladó pedig a hivatal előtt ösmeretlen, — ez után hivatik fel, hogy küldeményt iránt alantírottal mielőbb intézkedni el ne mulassza. Debreczen 1878 febru. 5-én a m. kir postahivatal főnöke Mayer.

Orgyilkosság. A Csabához tartozó gerendási tanya egyikén a múlt hó 23-át megelőző éjjel iszonyu kettős gyilkosság követtetett el. Egy Kesjár György nevű csász és neje fejszeűtések által meggyilkolva találtak Mekis Mihály tanyaán — a hol laktak. A mondott napon d. u. 4 órakor fedezték fel a meggyilkoltakat, a midőn még mindketten éltek, de beszélni egyik sem bírt. A jelentés még ugyanaz nap megtörtént, de a távollás miatt csak másnap reggel szállították be. Az ember még 23-án este kimult a rajta ejtett sebek következtében. A nő még párnapi előtt élt, de kimultát minden órában várják. Beszélni mindaddig nem bírt, mert nyelve a rajta ejtett sérülések következtében iszonyuan fel van dagadva s mintegy a torkára verve látszik. Az eddig eszközölt vizsgálatok már annyit eredményeztek, hogy egy közeli tanyaán lakó kigyósnak találtak egy bűdön zsirt és 1 zsák lisztet, melyet a meggyilkoltak fiai, mint szőlők sajátját ismertek fel. A gyanus háztól az ember favól levén, valószínűleg megugrott és így csak a feleségét hozták be Csabára. Ennek vallomásától még mindaddig nem tudhatni semmit.

A „Vasárnapi Ujság” jan. 27-ki száma következő tartalommal jelent meg: Szigligeti Ede (arcképpel). — Szigligeti temetésén — küldemény Szász Károlytól. — Pusztai találkozás” elbeszélés Bakasy Sándortól. Kossuth háza Tinnyn (képpel). — Victor Emánuel

utolsó órája (két képpel). 1. A király, Humbert herceg és a miniszterek jelenlétében fölveszi az utolsó szentséget; 2. A Quirinal-palota, a király lakása). — „Az orosz manó.” Társadalmi kép az orosz fővárosból. — „Tizenöt éves kapitány.” Verne Gyula regénye (képpel.) — „Kirándulásom a Sipka-Szorosba.” Eredeti tudósítás dr. Arányi Bélától. — Török foglyok Bukarestben (három képpel). — Szigligeti halála. — Irodalom és művészet, stb. rendez heti rovatok.

Csinos gargonlakás! Nötlen uraknak felhívjuk figyelmét egy igen kellemes fekvésű utcza lakásra, mely butorral vagy anélkül minden órán esetleg pünkösztől fogva kiadó A lakás a czeplődtuczán a 25-ik sz. a házbau van, hol is bővebb felvilágosítás nyujtatik, valamint értekezhetni a szerkesztőségben is.

Debreczeni színház.
Szerdán, 1878. febr. 6-án
adatik
A párisi élet.
Vig operette 3 felv.
Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Jelentés.
Eredeti Singer varrógépek.
Családok és iparosok számára, melyek minden másfajta varrógépeket mind jóságban mind tartósságban felülmúlnak Debreczenben egyedül alólírottunk kaphatók. Részteltetésre, tőkélletes betanítással a raktárban vagy háznál, sőt vidéken is.
Minden eredeti Singer varrógépnek egy hiteles bizonyítvány mellékelve van, melyen a Singer-társulat elnöke mr. Justee A. Hopper aláírása és színte mint helybeli raktárnok saját aláírásának láthatók. Minden más hasonló gép ezek nélkül csak utánozott és nem eredeti Singer varrógép.
Midőn ezekre a t. cz. közönség becses figyelmét felhívni bátorodom kegyes pártfogást kérvén
mely tisztelettel:
Holvay Gyula,
a varrógépek forrártárnak tulajonosa.

H I R D E T E S E K.

„Első debreczeni asztalos-társulat” temetkezési intézete.

Van szerencsénk mindenemü díszes ércz- és fakoporsóinkkal dusan berendezett raktárunkat ajánlani.

A legelső gyárakban tett személyes bevásárlás folytán azon kedvező helyzetbe jöttünk, hogy ugy mindennemü halotti- és gyász-czikkainkat, mint mindennemü koporsóinkat, izléses összeállításra, de főleg jutányosságánál fogva, bátran merjük a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, sőt mint a legjutányosabb bevásárlási tarrást, ismét eladó kártyáskat is igen előnyösen felhasználhatják.

Ujjonnan készített halotti dísz kocsijaink mint helybeli készítmények a legjutányosabbak.

Sirkoszorúink, mü-virág készleteink legizléseltesebbek.

Gyász-szoba-diszletünk s ravatalunk minden igényeknek megfelel. A temetéseknel előforduló szertartások, s minden berendezésekre a megbízásokat készséggel elfogadjuk, s azokról a gyászos felek minden utánjárásától menten intézkedünk.

Megemlítendőnek véljük azt is, hogy intézetünkben a legmagasabb igényeknek megfelelő temetéseket is, a gyászos felek anyagi viszonyaihoz mérten, leszivesebb várakozás mellett minden felszámolás nélkül készséggel teljesítünk, sőt szegény sornuaknak kiváló kedvezményt adunk.

A midőn a n. é. közönség becses figyelmét intézetünk megtekintésére s e szerinti választásra felhívjuk: igérjük, hogy a már évek óta bennünk helyezett bizalomnak itt is pontos, előzékeny s jutányos kiszolgálás által igyekszünk továbbra is megfelelni.

A n. é. közönség nagybecsü bizalmát kérve maradtunk Debreczen 1877. évben.

Kiváló tisztelettel
Első debreczeni asztalos-társulat.

Temetkezési intézet u-piacz Kolda-féle bolt. — Gyárhelyiség: a vasut mellett.

Megrendelések mindkét helyen felvételnek.

Az alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN ÖTÖDIK RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

folyó évi február hó 17-én reggel 10 órakor.

a városháza kis tanács-termében tartandja, — melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelőbizottsági jelentés.
3. Zárszámra és mérleg betérjesztés.
4. A nyermény mikénti felosztása.

A mérleg és évi jelentés az intézet irodájában az érdeklettek által mindenkor megtekinthető.

Debreczen, 1878. január 24.

Az igazgatóság.

(39) 3-3

Legjobb minőségű milánói strahinó, gorgonzola, emmentali, hagenbergi, grojji, parmazán sajtok,
liptói és tátrai túró,
ajócska olajba (Sardínién) egész, fél és negyed szele-
lenecskébe, orosz ajók, egész horolókba és részletebe, halikra
(Caviar), angolba. Kelet tengeri hal szelencékben, jószág-
ban feltöltve a még eddig ósmert íjlokat, tihal, tengeri
rak szelencékben a legjutányosabb árban ajánl
Gerebly Fülöp.
(10)

Hirdetmény.

A székelyhídi uradalomhoz tartozó Székelyhídi községben gyakorolható pi-acz váltászási jog és egy a fűtuczán levő bálthelyiség zártajánlatok után három egymástán következő évekre huszonbérbe kiadó, az ajánlatok folyó évi mártius hó 1-ső napjáig alólírttoz beadandók.

Székelyhíd, febr. hó 3-án 1878.

Marsó Gyula,
uradalmi számtartó.

(51) 1-3

Nyilvános elismerés
Dr. PEITMANN tanártól, s tudományok Akadémiájánál Londonban.
Hoff János, kir. keresk. tanácsos, c. k. udv. máltá-
kezténygyárának
Bécsben, L. Graben, Bräunerstrasse 8.
Budapesten. Kalaputczca 10.
Hoff János urnak, Berliában
A hálá köztelenségemé teszi, hogy má-
láta-gyógy-teszere bismukos hatással, —
melylyel az nagyon szenvedő szerencsémre
vált, ont tudósítam. Ezen tudósítás önmék
legjobb ajánlatul szolgál, még utvari körök-
ben is, a hol én igen ismeretes vagyok.
Idült, nehéz mellettségben, idegyónóság
és tonkremet emésztésben szenvedve, két,
állalam hívott utvari orvos s Hoff János-t
máltá-készítmények használatát tanácsálá,
midőn bajom ellon nem létezett bellegesebb
kísérlet iránt s legutóbbi bizalommal visel-
tettem. A Hoff-féle máltá kivona-egészségi-
sorek rendkívüli kellemes íze annyira von-
zó, hogy ahöz s a szokóládéhoz szivesen
csatlakoztam. Korübeid hat. hat. használat
után időgombae új élet öntött, s egész ide-
re rendszerem csodálatosan alakult ki. — Ma hálá-
s és gyomor meglették égyvára! — En hálá-
mat eleinte ama sok százéhor akarlam esa
töbi: később azonban mást gondoltam: a
dolog megérdemli, miszerint más szempont-
ból megvilágítassák, mivel hogy állalános
hasznánál bír.
Azon értelemben, hogy egy, számos be-
tegség ellen hatásonak mutatkozó, ezer az
állalános csodátszer nevet megérdemli, a Hoff
féle máltá-készítményeket ezennel aggyá-
nelkül ezen jutva felirátom, s ha valaki-
nek eszébe jutna es allen szót emelni, az évi-
gyen kísérletet, s a kísérlet után lejjon föl-
lást elloná, ha est még tehetné. Neven föl-
meri, és megvéd a resreahálás vádja ellen.
En ezen jelentéssel épen nem szándékoztam
egyebet, mint egy részről az érdem iránti
elismerésemet kifejezni, más részt azonban a
szenvedő embertársakat ezen valódi, jótékony
hatású állalános csodátszerre figyelmeztetni.
Dr. Peithmann tanár, Londonban
ÁRAK:
Máltá, kivonat-egészségosor palackja 60 kr.
Láda és palackkal: 6 palack 4 ft. — 11
palack 6 ft. 60 kr. — 38 palack 16 ft. 25
palack 32 ft. — 4. Kilo máltá-
2 ft. 40 kr. — 11 ft. 60 kr. — 111 ft. (8) —
Gyóbb mennyiségű ártedvezményvel.
Máltácsokorokak szeszkője 60 kr. (1/2 vagy 1/4
zacskóval is kapható). Gyermek-tap máltá-
liszt 1 ft. koncentrált máltá-kivonat 1 ft.
60 kr. — 1 ft. 60 kr. — 1 ft. 60 kr. —
80 kr. — kettő.